



2019

**STAATSBLAD
VAN DE
REPUBLIEK SURINAME**

No. 102

WET van 6 september 2019, houdende regels inzake de instelling en de organisatie van de Rekenkamer van Suriname, ter uitvoering van de artikelen 149 tot en met 152 van de Grondwet van de Republiek Suriname (Wet Rekenkamer Suriname 2019).

DE PRESIDENT VAN DE REPUBLIEK SURINAME,

In overweging genomen hebbende dat, ter uitvoering van de artikelen 149 tot en met 152 van de Grondwet van de Republiek Suriname (S.B. 1987 no. 116, zoals gewijzigd bij S.B. 1992 no. 38), het nodig is nieuwe regels vast te stellen met betrekking tot de instelling, samenstelling, inrichting en werkwijze van de Rekenkamer van Suriname;

Heeft, na goedkeuring door De Nationale Assemblée, de Staatsraad gehoord, bekrachtigd de onderstaande wet:

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen

Artikel 1

1. In deze wet en de daarop berustende bepalingen wordt verstaan onder:
- President: de President van de Republiek Suriname;
 - Minister: de Minister belast met financiële aangelegenheden;
 - Rekenkamer: de Rekenkamer van Suriname, het orgaan als bedoeld in de artikelen 149 tot en met 152 van de Grondwet;
 - Voorzitter: de voorzitter van de Rekenkamer;
 - Bureau: het Bureau van de Rekenkamer;
 - directie: de directie van het Bureau van de Rekenkamer;

- g. parastatale instelling: publiekrechtelijke rechtspersoon opgericht bij wet alsmede privaatrechtelijke rechtspersoon, waarvan de Staat of een meerderheids-en minderheidsbelang heeft van tenminste één en vijftig procent of, indien geen sprake is van een aandelenkapitaal, waarvan de Staat (mede)oprichter is en een doorslaggevende directe of indirecte zeggenschap heeft, hetzij middels stemrecht, hetzij middels de benoeming en het ontslag van de leden van organen van die rechtspersonen;
 - h. begrotingsrekening: de algemene rekening van de uitgaven en ontvangsten van de Staat;
 - i. rekenplichtigen: degenen die gelden, geldswaarden of goederen aan de Staat toebehorend, dan wel gelden in staatskas gedeponneerd onder zich hebben of daartoe zelfstandig het beheer voeren, waaronder alle Departementen van Algemeen Bestuur en andere overheidsorganen, de districtsbesturen, alle parastatale instellingen alsmede alle instellingen die subsidies of uitkeringen van de Staat verkrijgen;
 - j. rechtmatigheidsonderzoek: het onderzoek door de Rekenkamer in hoeverre handelingen en besluiten van de rekenplichtigen in overeenstemming zijn met de ter zake gegeven wettelijke voorschriften, als bedoeld in artikel 24 lid 2;
 - k. doelmatigheidsonderzoek: het onderzoek door de Rekenkamer in hoeverre het beheer van alle gelden en goederen van de Staat door de rekenplichtigen geschiedt overeenkomstig de gestelde beleidsdoelen, als bedoeld in artikel 30.
 - l. gecertificeerde auditors: hoog opgeleide onderzoekers die voldoen aan de eisen zoals gesteld in het reglement van orde van de Rekenkamer, die leiding geven aan en verantwoordelijk zijn voor de uitvoering van onderzoek van de Rekenkamer.
2. Onverminderd het bepaalde in deze wet waarin een staatsbesluit is voorgeschreven kunnen omtrent de inrichting en de werkwijze van de Rekenkamer bij of krachtens staatsbesluit nadere regels worden vastgesteld.

Hoofdstuk 2. Instelling, samenstelling en interne organisatie

Instelling en taakstelling Rekenkamer

Artikel 2

- 1. Er is een Rekenkamer van Suriname, hierna te noemen de Rekenkamer.

2. De Rekenkamer heeft tot taak het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, de goedkeuring van de rekening van ontvangsten en uitgaven, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin als bedoeld in artikel 149 lid 1 van de Grondwet.
3. De Rekenkamer is gevestigd te Paramaribo en kan elders binnen Suriname kantoren hebben.

Samenstelling Rekenkamer

Artikel 3

1. De Rekenkamer bestaat uit drie leden, te weten een voorzitter, een ondervoorzitter en een lid. De Rekenkamer heeft daarnaast twee plaatsvervangende leden.
2. De voorzitter, ondervoorzitter, het lid en de plaatsvervangende leden worden door de President benoemd uit een voor iedere functie afzonderlijk door De Nationale Assemblée in te dienen voordracht van ten hoogste twee personen.
3. De voorzitter, de ondervoorzitter, het lid en de plaatsvervangende leden worden voor 5 jaren benoemd, behoudens het bepaalde in de artikelen 7 en 8.
4. Van een vacature onder de leden of plaatsvervangende leden geeft de Rekenkamer binnen 14 (veertien) werkdagen kennis aan de President en De Nationale Assemblée.
5. Na de kennisgeving als bedoeld in lid 4 worden door De Nationale Assemblée binnen 90 (negentig) dagen de kandidaten voorgedragen voor benoeming door de President, die deze binnen 30 (dertig) werkdagen na ontvangst van de voordracht benoemt.
6. Aan de Rekenkamer worden een secretaris, maximaal 3 (drie) adjunct-secretarissen en gecertificeerde auditors toegevoegd, die op voordracht van de Rekenkamer, gehoord De Nationale Assemblée, door de President bij resolutie worden benoemd, geschorst en ontslagen.

Incompatibiliteitsregeling

Artikel 4

1. De voorzitter, de ondervoorzitter, het lid, de plaatsvervangende leden, de secretaris, de adjunct-secretarissen en gecertificeerde auditors van de Rekenkamer mogen aan elkaar niet door geboorte of huwelijk verwant zijn tot in de tweede graad, evenals aan de leden van de regering en De Nationale Assemblée.
2. In geval van opkomende zwagerschap legt betrokkene door wiens huwelijk de zwagerschap ontstaat, zijn ambt neer, tenzij de President, de Rekenkamer en De Nationale Assemblée gehoord, verlof verleent tot het behoud van de functie.
3. Echtgenoten kunnen niet tegelijkertijd de in lid 1 genoemde ambten bekleden.
4. In geval van opkomend huwelijk legt betrokkene, die het laatst benoemd werd, zijn ambt neer.

Artikel 5

1. De voorzitter, ondervoorzitter, het lid, de plaatsvervangende leden, de secretaris, de adjunct-secretarissen en gecertificeerde auditors van de Rekenkamer mogen niet tegelijk zijn:
 - a. lid van de Raad van Ministers, de Staatsraad of De Nationale Assemblée;
 - b. lid zijn van enige door de overheid ingestelde commissie of orgaan;
 - c. een functionaris in dienst van een parastatale instelling, of een orgaan dat het beheer voert gelden of goederen door of vanwege de Staat verstrekt;
2. De leden en de secretaris vervullen geen andere openbare functies, noch zijn zij lid van een ander volksvertegenwoordigend orgaan of van de structuren van enige politieke organisatie.
3. De leden, de secretaris en gecertificeerde auditors vervullen naast de in lid 1 genoemde ambten overigens ook geen andere betrekkingen, met uitzondering van niet voltijdse onderwijswerkzaamheden.

4. De betrekkingen die zij buiten hun ambt vervullen, worden door hen schriftelijk meegedeeld aan de President en openbaar gemaakt.

Vereisten voor benoeming, schorsing en ontslag

Artikel 6

Om tot voorzitter, ondervoorzitter, lid, plaatsvervangend lid, secretaris, adjunct-secretarissen en gecertificeerde auditors van de Rekenkamer te kunnen worden benoemd, moet men:

- a. de Surinaamse nationaliteit bezitten;
- b. de leeftijd van 35 (vijf en dertig) jaar hebben bereikt;
- c. ten minste drie jaren ingezetene zijn van Suriname;
- d. aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname of een daarmee gelijkgesteld opleidingsinstituut de graad van master of doctor/Phd. in de financieel-economische wetenschappen, accountancy, business - of public administration, of een daarmee gelijkgestelde graad hebben verkregen.

Artikel 7

De voorzitter, de ondervoorzitter, het lid, de plaatsvervangende leden, secretaris, en de adjunct-secretarissen en de gecertificeerde auditors worden door de President ontslagen:

- a. op eigen verzoek;
- b. bij het verstrijken van de benoemingstermijn, tenzij zij worden herbenoemd; onverminderd het bepaalde in artikel 3 lid 3 eindigt de benoeming nadat overeenkomstig de eerste volzin het ontslag heeft plaatsgevonden;
- c. aan het einde van het jaar waarin zij de leeftijd van 70 (zeventig) jaar hebben bereikt;
- d. bij ondercuratelestelling;
- e. bij onherroepelijke veroordeling door de rechter wegens misdrijf;
- f. bij verlies van de Surinaamse nationaliteit;
- g. wegens overtreding van de voor hen geldende geheimhoudingsplicht;
- h. bij het aanvaarden van nevenfuncties, onverenigbaar met het lidmaatschap van de Rekenkamer en/of het aanvaarden van nevenfuncties zonder dat zij de President daarvan vooraf in kennis hebben gesteld;
- i. wanneer zij in staat van faillissement zijn verklaard, surséance van betaling hebben verkregen of wegens schulden zijn gegijzeld;

- j. wegens aanhoudende ziels- of lichaamsgebreken, na advies van meerdere ter zake deskundigen medische specialisten.

Artikel 8

De in artikel 7 genoemde functionarissen kunnen eveneens, door de President worden ontslagen:

- a. bij gebleken ongeschiktheid of voortdurende achteloosheid in de vervulling van hun ambt;
- b. wegens ernstig wangedrag of het anderszins in opspraak brengen van de naam of het gezag van de Rekenkamer.

Artikel 9

1. De President verleent in gevallen bedoeld in artikel 8 het ontslag niet, dan nadat het Hof van Justitie in raadkamer bij een met redenen omklede verklaring heeft vastgesteld, dat een of meer van de daarin bedoelde gevallen zich voordoet(n) die het ontslag rechtvaardigt.
2. De President doet de aangelegenheid voordragen door de Procureur-generaal en doet zich bij het onderzoek door deze vertegenwoordigen.
3. Het Hof is bevoegd getuigen te horen en zich door deskundigen te doen inlichten. Alvorens het Hof een beslissing neemt wordt betrokkene schriftelijk en onder opgave van redenen opgeroepen teneinde deze in de gelegenheid te stellen om door het Hof te worden gehoord, met inachtneming van een termijn van tenminste 14 (veertien) dagen. De bepalingen van het Surinaams Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering zijn alsdan van overeenkomstige toepassing.
4. Wanneer de President oordeelt dat een van de redenen van ontslag als bedoeld in lid 1 zich voordoet, is hij bevoegd, de Staatsraad gehoord, de betrokkene in afwachting van de verklaring van het Hof van Justitie in zijn ambt te schorsen. Gedurende de schorsing geniet de betrokkene zijn volle bezoldiging. Indien het Hof van Justitie verklaart, dat geen redenen voor ontslag zich voordoen, dan wel dat de aangevoerde redenen het ontslag niet rechtvaardigen, doet dit de schorsing van rechtswege vervallen.

Artikel 10

1. De voorzitter, de ondervoorzitter, het lid, de plaatsvervangende leden, de secretaris, de adjunct-secretarissen en gecertificeerde auditors, tegen wie hetzij bevel tot gevangenneming of gevangenhouding, hetzij machtiging tot opneming in een huis van bewaring of psychiatrische inrichting is verleend, of op wie lijfswang is ten uitvoer gelegd, wordt daardoor in zijn ambt geschorst. Schorsing in het ambt brengt geen schorsing mede in het genot van de bezoldiging.
2. De opheffing van de schorsing geschiedt op de vordering van de Procureur-generaal, tenzij de artikelen 7 en 8 toepassing vinden.

Eed of belofte

Artikel 11

De voorzitter, de ondervoorzitter, het lid, de plaatsvervangende leden, de secretaris, en de adjunct-secretarissen en gecertificeerde auditors van de Rekenkamer leggen, alvorens hun ambt te aanvaarden in handen van de President de volgende eed (verklaring of belofte) af:

“Ik zweer (verklaar) dat ik, om tot voorzitter (ondervoorzitter, lid, plaatsvervangend lid, secretaris, adjunct-secretarissen en gecertificeerde auditor) van de Rekenkamer te worden benoemd direct noch indirect aan iemand, onder welke naam of voorwendsel ook iets heb gegeven of beloofd, noch zal geven. Ik zweer (beloof) dat ik om iets hoegenaamd in mijn betrekking te doen of te laten, van niemand hoegenaamd enige beloften of geschenken zal aannemen middellijk of onmiddellijk. Ik zweer (beloof) dat ik de in Suriname geldende wettelijke regelingen steeds zal onderhouden en helpen handhaven, mijn instructies met alle nauwgezetheid zal opvolgen en mijn ambt te goedertrouw met alle vlijt, eerlijkheid en onzijdigheid zal waarnemen. Zo waarlijk helpe mij God Almachtig”.

(“Dat verklaar en beloof ik”)

Verbod op belang in onderneming

Artikel 12

De voorzitter, ondervoorzitter, het lid, de plaatsvervangende leden, de secretaris, adjunct-secretaris, gecertificeerde auditors, de Directie en het personeel werkzaam bij het Bureau van de Rekenkamer, mogen:

- a. rechtstreeks noch zijdelings aandeelhouder zijn in, noch borg zijn voor enige onderneming, ten grondslag hebbende een overeenkomst om winst of voordeel, aangegaan met de Staat, enig deel of orgaan daarvan;
- b. enige vordering ten laste van de Staat, anders dan in openbare schuldbrieven, bezitten.

Geldelijke voorzieningen

Artikel 13

De geldelijke voorzieningen voor de voorzitter, de ondervoorzitter, leden, plaatsvervangende leden, de secretaris, adjunct-secretarissen en gecertificeerde auditors van de Rekenkamer, worden bij wet vastgesteld.

Reglement van orde van de Rekenkamer

Artikel 14

De Rekenkamer stelt een reglement van orde voor haar werkzaamheden vast. Dit reglement wordt bij staatsbesluit vastgesteld.

Toezicht op werkzaamheden

Artikel 15

1. De voorzitter oefent het toezicht uit op de werkzaamheden van de Rekenkamer en op de juiste toepassing van het bij of krachtens deze wet bepaalde.
2. De voorzitter waakt in het bijzonder voor de juiste toepassing van deze wet, van het Reglement van Orde en van alle andere voor de Rekenkamer van belang zijnde alsmede op deze wet gegronde wettelijke voorschriften.
3. De voorzitter brengt alle stukken, aan de Rekenkamer of aan hem in zijn hoedanigheid toegezonden, ter behandeling in de vergadering, voor zover het reglement van orde niet anders bepaalt.

Plaatsvervangende en besluitvorming

Artikel 16

1. Bij verhindering of ontstentenis van de voorzitter, worden diens taken en bevoegdheden waargenomen door de ondervoorzitter.

2. Bij verhindering of ontstentenis van de voorzitter, ondervoorzitter en het lid, treedt als voorzitter op het plaatsvervangende lid dat de meeste jaren in functie is geweest als lid of plaatsvervangend lid van de Rekenkamer.

Artikel 17

1. Voor het nemen van rechtsgeldige besluiten is de aanwezigheid van de voorzitter of diens plaatsvervanger, een lid of diens plaatsvervanger en een plaatsvervangend lid vereist.
2. Besluiten worden genomen bij meerderheid van stemmen. Ieder aanwezig lid is verplicht zijn stem uit te brengen. Het reglement van orde regelt de wijze van stemmen, waarbij ten aanzien van personen in ieder geval geheime stemming plaatsvindt.

Artikel 18

1. De voorzitter, de ondervoorzitter, het lid, de plaatsvervangende leden, de secretaris, de adjunct-secretarissen en gecertificeerde auditors zijn niet aanwezig bij de beraadslaging en het nemen van beslissingen over enige zaak, die hen, hun echtgenoten of hun nabestaanden tot in de vierde graad van bloedverwantschap of zwagerschap betreffen.
2. Zij nemen niet deel aan het onderzoek van en de beslissing over rekeningen en verantwoordingen die door hen worden afgelegd.

Hoofdstuk 3. Rekenplichtigen

De rekenplichtigen voor de Rekenkamer

Artikel 19

1. Degenen die gelden, geldswaarden of goederen aan de Staat toebehorend, dan wel gelden in staatskas gedeponeed onder zich hebben of daartoe zelfstandig het beheer voeren, zijn rekenplichtig aan de Rekenkamer.
2. Tot de rekenplichtigen als bedoeld in lid 1 behoren onder meer alle Departementen van Algemeen Bestuur en andere overheidsorganen en de districtsbesturen.
3. Tot de rekenplichtigen behoren eveneens:
 - a. publiekrechtelijke parastatale instellingen;

- b. privaatrechtelijke parastatale instellingen;
- c. alle instellingen die subsidies of uitkeringen van de Staat verkrijgen.

Verantwoording geldelijk en materieel beheer

Artikel 20

1. De rekenplichtigen doen de afschriften en andere bescheiden van hun verantwoording die zij dienen af te leggen van hun geldelijk en materieel beheer aan de Rekenkamer toekomen.
Ten aanzien van de in artikel 19 lid 3 onder b en c bedoelde instellingen wordt door de Rekenkamer onderzocht op hun adequate en tijdige voldoening aan de op hen van toepassing zijnde wettelijke voorschriften met betrekking tot de vereiste financiële verslaggeving en de inhoud daarvan.
2. De Rekenkamer bepaalt de wijze en de tijdstippen als bedoeld in artikel 19 lid 3, waarop de rekenplichtigen van hun geldelijk of materieel beheer verantwoording dienen af te leggen, alsmede de termijnen ter beantwoording van de daarbij door de Rekenkamer gedane bevindingen en ter indiening van bezwaren tegen de veranderingen welke door de Rekenkamer in de verantwoordingen zijn aangebracht.
3. Na het verstrijken van de termijn van verantwoording als bedoeld in lid 2, neemt de Rekenkamer een besluit.
4. Rekenplichtigen worden ter zake van hun beheer niet van verantwoordelijkheid ontheven dan door een door de Rekenkamer af te geven verklaring van goedkeuring.
5. De rekenplichtige kan binnen een maand, nadat een besluit van de Rekenkamer, als bedoeld in de leden 3 en 4 te zijner kennis is gebracht, om herziening van het besluit verzoeken.
6. Te allen tijde, ook na afgifte van de in lid 4 bedoelde verklaring van goedkeuring, is de Rekenkamer bevoegd tot herziening van besluiten genomen op grond van financiële- of andere informatie die naderhand onjuist of onvolledig blijkt te zijn, tenzij verjaring is ingetreden van het strafbaar feit of van het recht tot strafvordering.

7. Van de beslissing op het verzoek tot herziening wordt aan de belanghebbende bericht gegeven, terwijl in het verslag, bedoeld in artikel 36, hiervan melding wordt gemaakt.

Artikel 21

1. Indien de rekenplichtige niet aan zijn verplichting tot het inzenden van het gevoerde financieel en materieel beheer en/of de verantwoording daarover heeft voldaan, stelt de Rekenkamer opnieuw een termijn.
2. Wanneer de verantwoording ingevolge lid 2 door een derde namens de rekenplichtige is opgemaakt, wordt deze verder behandeld en afgedaan, als was zij door de rekenplichtige zelf opgemaakt en ingezonden.
3. Indien door de minister niet wordt voldaan aan het bepaalde in lid 2, stelt de Rekenkamer De Nationale Assemblée hiervan in kennis.

Uitvoering besluiten Rekenkamer

Artikel 22

1. Voor de uitvoering van de besluiten van de Rekenkamer, vermeld in artikel 20, wordt gezorgd door de Minister.
2. Sluit de verantwoording van een rekenplichtige of die, welke voor hem is opgemaakt, met een tekort of teveel in kas, dan wordt gehandeld conform het gestelde in de Comptabiliteitswet ten aanzien hiervan.

Hoofdstuk 4. Rechtmatigheidsonderzoek

Overzicht mutaties

Artikel 23

1. De Minister is verplicht van alle mutaties in de centrale boekhouding een maandelijks overzicht aan de Rekenkamer te doen toekomen, tenzij dit overzicht door de Rekenkamer kan worden verkregen door inzage in het door de overheid gehanteerde boekhoudkundige systeem.

2. Alle beheerders van onderdelen van de begroting, die een zelfstandige boekhouding voeren, zijn verplicht van alle mutaties in die boekhouding een maandelijks overzicht aan de Rekenkamer te doen toekomen, terwijl een afschrift wordt toegezonden aan de Minister. Het bepaalde in lid 1 tweede zinsdeel is van overeenkomstige toepassing.
3. De vorm waarin en de termijnen waarbinnen deze overzichten moeten worden ingezonden, worden bepaald door de Rekenkamer.

Onderzoek begrotingsrekening

Artikel 24

1. De President doet door tussenkomst van de Minister, de begrotingsrekening aan de Rekenkamer toekomen.
2. De Rekenkamer onderzoekt:
 - a. of de begrotingsrekening, bedoeld in de Comptabiliteitswet, en de jaarrekeningoverheidsorganisaties en parastatale instellingen zijn opgemaakt in overeenstemming met de vastgestelde begrotingswetten en voorschriften;
 - b. of bij het innen van ontvangsten en het doen van betalingen de ter zake geldende wettelijke voorschriften en besluiten van het bevoegde gezag in acht zijn genomen.
 - c. of de schuldvordering van de Staat niet was verjaard.
3. Bij het onderzoek als bedoeld in lid 2, maakt de Rekenkamer gebruik van rapporten van de Interne Controle afdeling van de Departementen van Algemeen Bestuur en de Centrale Landsaccountantsdienst. De Rekenkamer onderzoekt echter in elk geval uit eigen waarneming of de in lid 2 genoemde eisen door de rekenplichtige zijn nageleefd.
4. De werkprogramma's en -planningen van de in lid 3 bedoelde controlerende diensten dienen op eerste aanvraag ter beschikking van de Rekenkamer te worden gesteld, terwijl de Rekenkamer volledig moet worden ingelicht omtrent de bevindingen van deze diensten door overlegging van de controlerapporten.

Eisen en toezending bewijsstukken aan de Rekenkamer

Artikel 25

1. De Rekenkamer stelt conform het ten aanzien daarvan gestelde in het reglement van orde, de eisen vast waaraan bewijsstukken tot staving van de posten van ontvangsten en uitgaven van de rekeningen, als bedoeld in artikel 26 lid 1, moeten voldoen en informeert De Nationale Assemblée hierover.
2. Al deze bewijsstukken worden op eerste aanvraag aan de Rekenkamer toegezonden. Deze is evenwel bevoegd toe te staan dat zij hetzij tijdelijk, hetzij blijvend, bewaard worden ten kantore van de Dienst, waarop zij betrekking hebben, onder aanwijzing van degenen die voor die bewaring verantwoordelijk zijn.
3. De Rekenkamer houdt zich aan de bewaartermijnen zoals vastgesteld in de Archiefwet.

Verplichte overlegging overzichten geldelijk beheer

Artikel 26

1. Parastatale instellingen, uit Staatskas gesubsidieerde instellingen of instellingen die het beheer voeren over gelden of goederen vanwege de Staat verstrekt, dan wel bij het beheer waarvan de belangen van de Staatskas rechtstreeks of zijdelings zijn betrokken, zijn verplicht op eerste vordering van de Rekenkamer, binnen de daarbij vastgestelde termijn aan deze te overleggen de periodieke overzichten van hun gehele financieel- en/of materieel beheer alsmede van hun vermogenstoestand.
2. De Rekenkamer is bevoegd inzage te vorderen van de rapporten en de controledossiers van de Interne Controle afdeling van een bestuursorgaan, de Centrale Landsaccountantsdienst en particuliere accountants die in opdracht van een minister van een Departement van Algemeen Bestuur of een van de in lid 1 bedoelde instelling met controle of onderzoek zijn belast.
3. Elke minister is verplicht een volledig overzicht van alle onder zijn departement(en) ressorterende parastatale instellingen en uit Staatskas gesubsidieerde instellingen als bedoeld in dit artikel ter beschikking van de Rekenkamer te stellen en alle wijzigingen aanstonds aan deze op te geven.

4. Met betrekking tot het verlenen van inzage in de controledossiers van de in dit artikel bedoelde instelling door Interne Controle afdelingen, de Centrale Landsaccountantsdienst en particuliere accountants is de ingevolge deze wet, of enige andere wettelijke regeling geldende geheimhoudingsplicht ten aanzien van de vertrouwelijkheid van de in de controledossiers vermelde gegevens niet van toepassing.

Artikel 27

Indien een instelling als bedoeld in artikel 26 verzuimt te voldoen aan zijn verplichtingen ingevolge deze wet wordt hiervan door de Rekenkamer onverwijld schriftelijke mededeling gedaan aan de Minister, de Regering en De Nationale Assemblée. Door het bevoegd gezag kan worden besloten dat de instelling niet (verder) in aanmerking komt voor enige financiële uitkering of subsidie.

Bevoegdheden tot onderzoek

Artikel 28

1. Bij het uitoefenen van haar taken kan de Rekenkamer gebruik maken van de resultaten van door anderen verrichte controles, onverminderd haar bevoegdheid tot het doen van eigen onderzoek.
2. De Rekenkamer is bevoegd door een of meer van haar leden, door haar secretaris of adjunct secretaris, gecertificeerde auditors of door haar aangewezen ambtenaren en deskundigen bij alle kantoren van openbare dienst en van alle rekenplichtigen, als bedoeld in artikel 26:
 - a. de inlichtingen te doen inwinnen en de kassen en voorraden te controleren;
 - b. alle goederen, administraties, documenten en andere informatiedragers op door haar aan te geven wijze te onderzoeken, welke de Rekenkamer nodig acht voor het uitvoeren van de aan haar bij deze wet opgedragen taken;
 - c. van de administraties en relevante documenten kopieën te maken; indien het maken van kopieën niet ter plaatse kan geschieden, is de Rekenkamer bevoegd de bedoelde bescheiden voor dat doel voor korte tijd mee te nemen tegen een door de Rekenkamer af te geven schriftelijk bewijs.

3. De in lid 2 aanhef, bedoelde personen zijn te allen tijde bevoegd aanvulling van de in dat lid bedoelde bescheiden en bewijsstukken te vorderen.
4. De rekenplichtigen, ministers, de President, de Vice-President en de directeur van het Kabinet van de President, verstrekken desgevraagd en onverwijld aan de Rekenkamer de controleprogramma's van hen die met de controle zijn belast en lichten haar volledig en onverwijld in omtrent de resultaten van de controle door overlegging van controlerapporten. De Rekenkamer kan ten aanzien van de overlegde controlerapporten aan de rekenplichtigen vragen om nadere toelichting.
5. Alle rekenplichtigen alsmede de bij hen werkzaam zijnde landsdienaren, werknemers en opdrachtnemers, en alle personen werkzaam ten behoeve van het beheer en de administratie van de organen als bedoeld in artikel 26, zijn gehouden de inlichtingen te verschaffen, welke de in lid 2 bedoelde personen voor het aan hen opgedragen onderzoek nodig achten en tot het doen van de in lid 3 bedoelde aanvulling binnen de door de Rekenkamer te stellen termijn, mede te werken.
6. Zij die boeken, rekeningen, verantwoordingen, documenten en andere informatiedragers als bedoeld in lid 1 onder zich hebben, met inbegrip van accountants die in opdracht van de rekenplichtigen met een controle of beoordeling zijn belast, zijn gehouden die in handen te stellen van de in lid 2 aanhef, bedoelde personen.
7. Op verzoek van De Nationale Assemblée kan de Rekenkamer bepaalde specifieke financiële onderzoeken instellen. Het besluit daartoe wordt door De Nationale Assemblée genomen bij gewone meerderheid van stemmen. Het verzoek wordt, vergezeld van het parlementairbesluit door de voorzitter van De Nationale Assemblée doorgeleid aan de Rekenkamer.

Verplichte mededeling staatsleningen

Artikel 29

1. De Minister en het Bureau voor de Staatsschuld zijn verplicht aan de Rekenkamer mededeling te doen van alle geldleningen, ten laste of onder waarborg van de Staat aangegaan.

2. De stukken, opgemaakt ten bewijze van de verplichtingen van de Staat, als bedoeld in lid 1, worden door de Rekenkamer voorzien van een bewijs van registratie.
3. De stukken als bedoeld in lid 2, die niet zijn voorzien van een bewijs van registratie zijn nietig.

Hoofdstuk 5. Doelmatigheidsonderzoek

Doelmatig beheer gelden en goederen

Artikel 30

1. De Rekenkamer ziet erop toe, dat de vorderingen en verplichtingen van de Staat met de vereiste voortvarendheid worden geliquideerd en dat alle gelden en goederen van de Staat doelmatig worden beheerd. De artikelen 26 en 28 zijn van overeenkomstige toepassing.
2. De rekenplichtigen stellen de Rekenkamer tijdig op de hoogte van hun gerealiseerde doelen uit middelen vanwege de staat verstrekt, in ieder geval binnen 60 (zestig) dagen nadat de termijn is verstreken waarbinnen die doelen gerealiseerd moeten zijn.

Artikel 31

1. In geval van niet naleving van de financiële voorschriften als bedoeld in artikel 24 lid 1 onder a en b, en nadat overleg met de verantwoordelijke minister(s) niet heeft geleid tot opheffing van het verzuim, kan de Rekenkamer besluiten om De Nationale Assemblée en de Regering hiervan terstond in kennis te stellen.
2. De Rekenkamer is gehouden om bij geconstateerde ernstige onregelmatigheden van financiële- of materiële aard deze te rapporteren aan De Nationale Assemblée. De Nationale Assemblée stelt de regering in kennis van bedoelde onregelmatigheden, al dan niet met verzoek deze door te geleiden naar de Procureur-generaal.

Artikel 32

1. De Rekenkamer deelt de betrokken minister(s) de opmerkingen en bedenkingen mee die zij naar aanleiding van haar werkzaamheden van belang acht. Zij kan daarbij ter zake voorstellen doen met betrekking tot de ontvangsten en uitgaven, alsmede de organisatie van het financieel beheer door de staat en/of de rekenplichtigen.

2. De Rekenkamer kan zodanige mededelingen als bedoeld in lid 1 doen aan de Regering en aan De Nationale Assemblée, indien de Rekenkamer dit in het staatsbelang nodig oordeelt. Zij kan naar aanleiding daarvan met hen nader overleg plegen.

Verplichte inlichtingen

Artikel 33

1. De Rekenkamer is gehouden aan de ministers de benodigde informatie te verstrekken in het kader van de uitvoering van haar taken, voor zover haar werkzaamheden dit toelaten.
2. De rekenplichtigen, de ministers, de President, de Vice-President en de directeur van het Kabinet van de President zijn gehouden desgevraagd de inlichtingen te verstrekken of te doen verstrekken die de Rekenkamer voor haar taak nodig acht, met inachtneming van het bepaalde in artikel 34.

Bevoegdheid voorzitter ten aanzien van geheime uitgaven

Artikel 34

1. De voorzitter is bevoegd, indien deze zulks nodig acht voor de uitoefening van de wettelijk opgedragen taken, om bij alle rekenplichtigen informatie te vorderen omtrent betalingen gedaan ten laste van artikelen voor geheime uitgaven, of andere gegevens waarop geheimhoudingsbepalingen van toepassing zijn.
2. Voor betalingen gedaan ten laste van artikelen voor geheime uitgaven worden uitsluitend aan de voorzitter van de Rekenkamer de vereiste bewijsstukken overgelegd. De Rekenkamer doet ten aanzien van deze uitgaven slechts verslag omtrent de voldoening aan de rechtmatigheidseisen. Ten aanzien van de geheime rekening van de President is het bepaalde bij of krachtens de Comptabiliteitswet van toepassing.
3. De voorzitter kan, na overleg met de leden, gelet op de aard van de informatie als bedoeld in de leden 1 en 2, besluiten om De Nationale Assemblée en de Regering ter zake te informeren omtrent de voldoening aan de rechtmatigheidseisen.

Verslaggeving

Artikel 35 -----

1. De Rekenkamer brengt jaarlijks voor 1 april schriftelijk verslag uit van haar werkzaamheden in het daaraan voorafgaande jaar aan De Nationale Assemblée, de Regering en de Staatsraad.
2. De Nationale Assemblée streeft ernaar het verslag uiterlijk aan het eind van het jaar waarin verslag wordt gedaan, te behandelen in een openbare vergadering in samenhang met de begrotingsbehandeling. Het uitgebrachte verslag als bedoeld in lid 1 wordt door de Rekenkamer openbaar gemaakt door plaatsing op tenminste haar website.
De leden van de Rekenkamer geven slechts aan De Nationale Assemblée desgevraagd mondelinge toelichting op de inhoud van de Rekenkamerverslagen, een en ander in samenhang met het tussen de Rekenkamer en De Nationale Assemblée overeengekomen protocol van afspraken.
3. De Regering ziet erop toe dat de in het verslag van de Rekenkamer opgenomen bevindingen en aanbevelingen, uitvoering wordt gegeven. In het volgend verslag van de Rekenkamer wordt ter zake door de Rekenkamer mededeling gedaan over de realisatie en de verbeteringen.

Hoofdstuk 6. Bureau van de Rekenkamer

Instelling en taakstelling Bureau van de Rekenkamer

Artikel 36

1. Er is een Bureau van de Rekenkamer. Het Bureau is gevestigd te Paramaribo en kan ook elders binnen Suriname kantoor houden.
2. Het Bureau heeft in het algemeen ten doel, de zorg voor de personele, professionele, administratieve, technische en wetenschappelijke ondersteuning van de Rekenkamer in het algemeen in de ruimste zin des woords, alsmede van de voorzitter, ondervoorzitter, overige leden, de secretaris en de gecertificeerde auditors van de Rekenkamer bij de uitvoering van hun kerntaken en verantwoordelijkheden, door middel van het uitvoeren van de in lid 3 genoemde taken.

3. het Bureau heeft de volgende taken:
 - a. het zorgdragen voor de voorbereiding en opstelling van de begroting van de kamer ter aanbieding aan de Rekenkamer voor goedkeuring, waarna het conform de door de Minister gegeven begrotingsprocedure, aan de Regering wordt aangeboden;
 - b. het beheer van de begroting van de Rekenkamer, en de verantwoording daarvan volgens de comptabele- en andere wettelijke voorschriften uit het oogpunt van doelmatigheid;
 - c. de financiële en technische verslaglegging over het beheer van de begroting;
 - d. alle overige taken die van belang zijn in ter ondersteuning van een optimale uitoefening van de kerntaken en verantwoordelijkheden van de Rekenkamer als bedoeld in lid 1.

Directie en personeel van het Bureau

Artikel 37

1. Het Bureau heeft een directie bestaande uit een directeur en een onderdirecteur. Ingeval van belet of ontstentenis van de directeur wordt deze waargenomen door de onderdirecteur. Ingeval van belet of ontstentenis van de directeur en onderdirecteur wordt de directie voorlopig waargenomen door een door de Rekenkamer aangewezen daartoe deskundig persoon van het Bureau.
2. De directeur geeft leiding aan de bedrijfsvoering van het Bureau. Hij is verantwoordelijk voor een optimale inrichting van het Bureau en de wijze waarop de taken als bedoeld in artikel 36, leden 2 en 3, door het Bureau worden uitgevoerd.
3. De directeur vertegenwoordigt het Bureau in en buiten rechte.

Artikel 38

1. De Directie treedt minstens één keer per maand in overleg met de Rekenkamer over de dagelijkse werkzaamheden van het Bureau, alsmede omtrent alle aangelegenheden betreffende de uitoefening van de taken en bevoegdheden door het Bureau. De Rekenkamer kan aan de directie ten aanzien van effectieve ondersteuning van de Rekenkamer, algemene dan wel bijzondere richtlijnen geven.

2. De directeur en onderdirecteur worden door de Rekenkamer benoemd en wegens geldige redenen geschorst en ontslagen. Het bepaalde in de Personeelswet ter zake de gronden voor schorsing en ontslag met betrekking tot Landsdienaren zijn van overeenkomstige toepassing.

Artikel 39

1. De directeur, onderdirecteur en het personeel van het Bureau zijn landsdienaren in de zin van de Personeelswet en op hen zijn de wettelijke regelingen met betrekking tot landsdienaren van toepassing, tenzij bij arbeidsovereenkomst anders is overeengekomen.
2. De organisatiestructuur van het Bureau met de daarbij behorende organisatie-eenheden en ondersteunende diensten, functiegroepen, functies, functie-eisen en de bij die functie behorende bezoldiging, worden op voordracht van de Rekenkamer, gehoord De Nationale Assemblée, door de President vastgesteld bij resolutie. De resolutie wordt bekendgemaakt in het Staatsblad. De organisatiestructuur van het Bureau omvat tenminste de volgende afdelingen:
 - a. secretariaten
 - b. juridische ondersteuning, met inbegrip van het behartigen van de belangen van de Rekenkamer in rechts- en andere geschillen;
 - c. Human Resource Management met inbegrip van werving en selectie, functiebeschrijving en functiewaardering,
 - d. facilitaire diensten, de financiële afdeling, de afdelingen inkoop en inventaris, interne controle en audit ondersteuning;
 - e. communicatie en informatievoorziening, voor interne en externe communicatie en voorlichting over de taken en werkzaamheden van de Rekenkamer.

Artikel 40

1. Voor de uitoefening van de taken en bevoegdheden van het Bureau kan de directeur personeel in dienst nemen in overleg met de secretaris. De indienstneming van personeel, die landsdienaren zijn, geschiedt met inachtneming van de ter zake geldende wettelijke voorschriften betreffende landsdienaren.
2. Bij of krachtens staatsbesluit kunnen met betrekking tot het bepaalde in lid 1 en de artikelen 36 tot en met 39 nadere regels worden vastgesteld.

Hoofdstuk 7. Overige bepalingen

Externe deskundigen

Artikel 41

1. De Rekenkamer kan, onverminderd het bepaalde in hoofdstuk 6, zich bij het verrichten van haar werkzaamheden doen bijstaan door externe deskundigen.
2. Op de externe deskundigen zijn de bepalingen van deze wet voor zover het betreft de controle- en onderzoekstaken van de Rekenkamer van overeenkomstige toepassing.

Geheimhoudingsplicht

Artikel 42

1. Het is degene die op grond van enige bij of krachtens deze wet toegekende bevoegdheid enige taak vervult, verboden om gegevens of inlichtingen, die op grond van deze wet zijn verstrekt of ontvangen, verder of anders gebruik te maken, daaraan verder of anders bekendheid te geven, dan voor de uitoefening van zijn taak of door deze wet geëist.
2. De in lid 1 omschreven geheimhoudingsplicht kan, uitsluitend in gevallen, waarin het belang van de Staat zulks vordert, worden opgeheven bij een van geval tot geval te nemen beslissing:
 - a. voor de voorzitter, ondervoorzitter, de leden en plaatsvervangende leden en de secretaris: door De Nationale Assemblée,
 - b. voor landsdienaren, werknemers en opdrachtnemers van de Rekenkamer: door de voorzitter, gehoord de secretaris.
3. Op degene die opzettelijk de opgelegde geheimhouding schendt kan onverminderd het bepaalde in artikel 43, een disciplinaire straf opgelegd, en ontslag wegens dringende redenen worden verleend of schorsing worden opgelegd van minimaal vier (4) weken en maximaal twaalf (12) weken.

Strafbepalingen

Artikel 43

1. Overtreding van het bepaalde in artikel 12, alsmede degene die niet voldoet aan de verplichting tot het verlenen van medewerking op grond van artikel 28 wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste zes maanden en geldboete van de derde categorie, hetzij met een van beide straffen.
2. Overtreding van het bepaalde in artikel 42 wordt gestraft met gevangenisstraf van ten hoogste twee jaren en geldboete van de vierde categorie, hetzij met een van beide straffen.
3. De feiten strafbaar gesteld in lid 1 zijn overtredingen en het feit strafbaar gesteld in lid 2 is een misdrijf.

Slotbepalingen

Artikel 44

1. Met ingang van de datum van de inwerkingtreding van deze wet worden de Wet Rekenkamer Suriname (G.B. 1953 no. 26) alsmede alle ter uitvoering daarvan gegeven wettelijke regelingen ingetrokken.
2. In de Wet Financiële Voorzieningen Rekenkamer van Suriname 2013 (S.B. 2013 no. 154) wordt na artikel 3 een nieuw artikel 3a toegevoegd, luidende:
Het inkomen en de overige geldelijke voorzieningen van de gecertificeerde auditors als bedoeld in de Wet Rekenkamer Suriname 2019 worden door de Rekenkamer bepaald.

Artikel 45

1. Deze wet wordt aangehaald als: Wet Rekenkamer Suriname 2019.
2. Zij wordt in het Staatsblad van de Republiek Suriname afgekondigd.
3. Zij treedt in werking op 1 januari 2020.
4. De Ministers van Financiën en van Binnenlandse Zaken zijn belast met de uitvoering van deze wet.

Gegeven te Paramaribo, de 6^e september 2019,

DESIRE D. BOUTERSE

Uitgegeven te Paramaribo, de 16^e september 2019

De Minister van Binnenlandse Zaken,

M.M.F. NOERSALIM

WET van 6 september 2019, houdende regels inzake de instelling en de organisatie van de Rekenkamer van Suriname, ter uitvoering van de artikelen 149 tot en met 152 van de Grondwet van de Republiek Suriname (Wet Rekenkamer Suriname 2019).

MEMORIE VAN TOELICHTING

A. Algemeen

In de Grondwet van de Republiek Suriname is ten aanzien van de staatsfinanciën aangegeven dat bij wet een orgaan wordt ingesteld dat tot taak heeft toezicht uit te oefenen op de besteding van de staatsgelden (artikel 149).

Artikel 150 van de Grondwet omschrijft deze taak als *"het uitvoeren van toezicht op de besteding van staatsgelden alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin"*.

Dit toezicht op de besteding van de staatsfinanciën wordt uitgeoefend door de Rekenkamer van Suriname en behelst zowel het toezicht op de rechtmatigheid als op de doelmatigheid van de besteding en het beheer van de staatsfinanciën.

De Rekenkamer van Suriname is een onafhankelijke instelling die toezicht houdt op de financiële huishouding van de overheid. De Comptabiliteitswet en de Wet Rekenkamer Suriname verplichten alle overheidsinstellingen en -organisaties om informatie te verstrekken aan de Rekenkamer. De huidige Wet op de Rekenkamer van Suriname dateert van 1953. De in 1948 tot stand gekomen wijziging in de Staatsregeling van Suriname is de basis geweest voor de creatie van een eigen, onafhankelijk controleorgaan. In 1954 is de Rekenkamer van Suriname geïnstalleerd. Sedertdien, ook na de Grondwet van 1987 is aan de basisregeling van de Rekenkamer van Suriname geen wijziging aangebracht. Verwezen wordt naar de huidige grondslagregeling van de Rekenkamer in de artikelen 149 tot met 152 van de Grondwet.

De Rekenkamer behoort tot de 'hoge Colleges van Staat' en bestaat uit drie leden waarvan de voorzitter en ondervoorzitter deel uitmaken. Voorts bestaat de Rekenkamer uit 2 plaatsvervangende leden, terwijl aan de Rekenkamer eveneens een secretaris wordt toegevoegd. Aan deze samenstelling is in dit wetsvoorstel geen wijziging aangebracht. Eveneens ten aanzien van de benoeming. Deze geschiedt door de President op voordracht van De Nationale Assemblée. Teneinde onafhankelijkheid te verzekeren is de ontslagprocedure met vele waarborgen omringd. De Kamer is belast met de formele en materiële controle op de geldmiddelen van de Staat. De doelmatigheids- en rechtmatigheidscontrole is een belangrijk deel van haar taak. Voorts oefent zij

onder meer toezicht uit op alle lichamen, welke op enigerlei wijze werken met Staatsgelden of -goederen, of met Staatsgarantie.

Voor het overige wordt in deze algemene beschouwingen volstaan met een verwijzing naar de specifieke voorschriften met betrekking tot de positie van de Rekenkamer als controle orgaan van staatsfinanciën, het geldelijk beheer van de overheid en het onderscheid tussen rechtmatigheids- en doelmatigheidsonderzoek alsmede de regeling van het Bureau van de Rekenkamer. De Rekenkamer heeft in verband met haar internationale samenwerking het lidmaatschap van de International Organization of Supreme Audit Institution (INYTOSAI). Zij kan eveneens andere samenwerkingsverbanden aangaan met andere instellingen belast met het onderzoeken van de inkomsten en uitgaven van de centrale overheid en de daaraan verbonden instellingen.

B. Artikelsgewijs

(1). Artikel 1 (Definities)

Artikel 1 betreft de begripsbepalingen. Hierin zijn de in deze wet gehanteerde begrippen opgenomen. Het opnemen van een lijst met begripsbepalingen is noodzakelijk voor een beter begrip en hantering van de begrippen. Ten aanzien van de gehanteerde begrippen in artikel 1 is aansluiting gezocht bij de Grondwet. Suriname kent thans geen balans van de Staat maar van de begroting en begrotingsrekening. Met de onder lid 1 bedoelde gecertificeerde auditors worden bedoeld register accountants en de terzake gecertificeerde accountants met specifieke specialisaties.

(2). Artikel 2 (Instelling en taakstelling van de Rekenkamer)

Artikel 2 betreft de instelling van de Rekenkamer alsmede haar algemene taakstelling. Deze taakstelling is in lijn gebracht met artikel 149 van de Grondwet "zijnde het orgaan dat tot taak heeft het uitoefenen van toezicht op de besteding van de staatsgelden, alsmede controle op het geldelijk beheer van de overheid in de ruimste zin". De woorden "in de ruimste zin" duiden erop dat de controle bevoegdheid van de Rekenkamer op het geldelijk en materieel beheer van de overheidsadministratie niet aan enige beperking is onderworpen. Aan die controle kan niet onttrokken worden. Verwezen wordt naar het bepaalde ten aanzien van de rekenplichtigen.

(3). Artikelen 3 (Samenstelling Rekenkamer)

Alhoewel de Grondwet geen beperking oplegt met betrekking tot de samenstelling van de Rekenkamer is in het wetsvoorstel uitgegaan van de samenstelling van de huidige Rekenkamer namelijk drie leden en twee

plaatsvervangende leden. Onder de leden is de voorzitter en ondervoorzitter begrepen. In het wetsvoorstel is, in tegenstelling tot de huidige regeling de functie van ondervoorzitter van de Rekenkamer opgenomen. Hiermee wordt een duidelijke voorziening gegeven voor de vervanging van de voorzitter van de Rekenkamer.

De bevoegdheid tot benoeming van de leden en plaatsvervangende leden alsmede de daaraan verbonden procedure en de termijn van benoeming worden gehandhaafd. De voorzitter, ondervoorzitter, het lid en de plaatsvervangende leden worden door de President benoemd uit een voordracht door De Nationale Assemblée van twee personen voor ieder te benoemen lid. De procedure beoogt te waarborgen dat de leden en de plaatsvervangende leden het vertrouwen hebben van zowel de Rekenkamer als De Nationale Assemblée.

De benoemingstermijn van vijf jaren wordt eveneens gehandhaafd, zulks gelet op het bepaalde in artikel 150 van de Grondwet. Ten aanzien van vacatures ontstaan onder de leden of plaatsvervangende leden geeft het wetsvoorstel de procedure aan voor de invulling van de vacature. Voorkomen moet worden dat de Rekenkamer in een situatie terecht komt waarbij ontstane vacatures langdurig vacant blijven. De termijnen van 60 (zestig) dagen (kennis aan de President en De Nationale Assemblée door de Rekenkamer met betrekking tot een opgevallene vacature) en 90 (negentig) dagen (voordracht door De Nationale Assemblée voor benoeming door de President) mogen gezien worden als redelijke termijnen waarbinnen invulling moet worden gegeven aan een opgevallene vacature.

Aan de Rekenkamer wordt een secretaris en adjunct-secretarissen toegevoegd, waartoe zij zelf moet zorgdragen voor de voordracht. De onafhankelijke status van de Rekenkamer ten opzichte van het bestuur komt met deze zelfstandige voordracht eveneens tot uitdrukking.

(4). Artikelen 4 en 5 (Incompatibiliteitsregeling)

In de artikelen 4 en 5 is de incompatibiliteitsregeling opgenomen. De grens van incompatibiliteit door verwantschap als gevolg van geboorte of huwelijk tot de tweede graad is gehandhaafd (artikel 4). De incompatibiliteit van het lidmaatschap van de Rekenkamer met de bekleding van bepaalde ambten of de vervulling van bepaalde functies, is voor een belangrijk deel eveneens gehandhaafd met de aanvulling dat bedoelde lidmaatschap eveneens onverenigbaar is met de vervulling van een functie bij een instelling, vereniging, coöperatie, naamloze vennootschap, stichting of ander lichaam die

uit Staatskas wordt gesubsidieerd, of die het beheer voert over gelden of goederen vanwege de Staat verstrekt (artikel 5 onder d).

(5). Artikel 6 (Vereisten voor benoeming)

Aan de vereisten voor benoeming is het hebben van de Surinaamse nationaliteit en het hebben bereikt van de leeftijd van 35 (vijf en dertig) jaren gehandhaafd. Daaraan worden toegevoegd de vereisten van ingezetenschap (woonplaats of hoofd- of werkelijk verblijf hebben binnen Suriname).

Voorts is voor de benoeming een opleidingsvereiste gekoppeld namelijk het aan de Anton de Kom Universiteit van Suriname, of een daarmee gelijkgesteld opleidingsinstituut, graad van master of doctor/Phd. in de financieel-economische wetenschappen, accountancy, business administration, of een daarmee gelijkgestelde graad hebben verkregen.

Wat betreft overige functie-eisen kan worden gedacht aan: het beschikken over kennis van en ervaring met openbare financiën, comptabele regelgeving, financieel-economisch gebied (z.a. accountancy, economie, fiscaliteit), vakinhoudelijk gebied (z.a. inrichting openbaar bestuur, sociale zekerheid, recht en veiligheid), methodologisch gebied (zoals ICT, data analyse, financiële controle bij de publieke sector), alsmede affiniteit met doelmatigheid- en rechtmatigheidsonderzoek binnen de publieke sector.

(6). Artikelen 7 tot en met 10 (Gronden voor ontslag en schorsing)

De imperatieve en facultatieve ontslaggronden en de gronden voor schorsing voor de leden en secretaris van de Rekenkamer zijn voor een deel uitgevuld met enige in de huidige tijd niet ongebruikelijke bepalingen. Voor wat betreft de leeftijdsgrens is er enige nuance gemaakt waarbij voor de leden het ontslag ingaat aan het einde van het jaar, waarin zij de leeftijd van 70 (zeventig) jaar hebben bereikt (artikel 7). Voorts is in artikel 7 onder f. tevens als ontslaggrond opgenomen "het verlies van de Surinaamse nationaliteit". Dit is in lijn met de vereiste van benoembaarheid van het bezitten van de Surinaamse nationaliteit in artikel 6 onder a.

(7). Artikel 11 (Eed of belofte)

Naast tekstuele aanpassingen, is de inhoud van de huidige eed of belofte niet gewijzigd.

(8). Artikel 12 (Verbod op belangen bij de Staat)

Ingevolge het bepaalde in artikel 12 is het voor de leden, de plaatsvervangende leden, de secretaris en de Directieleden, werkzaam bij het Bureau van de Rekenkamer niet toegestaan enig belang te hebben in de Staat. Zij mogen

rechtstreeks noch zijdelings aandeelhouder zijn in, noch borg zijn voor enige onderneming, ten grondslag hebbende een overeenkomst om winst of voordeel aangegaan met de Staat of enig deel daarvan of enige vordering bezitten en laste van de Staat anders dan in openbare schuldbrieven. Dit voorschrift is van belang om te voorkomen dat degene die verantwoordelijk is voor de controle ook het onderwerp wordt van de controle.

(9). Artikel 13 (Geldelijke voorziening leden Rekenkamer)

De geldelijke voorzieningen voor de voorzitter, de ondervoorzitter, het lid, de plaatsvervangende leden en van de Secretaris van de Rekenkamer, worden thans in de Wet Financiële Voorzieningen Rekenkamer van Suriname 2013 (S.B. 2013 no. 154) vastgesteld. Dit wordt gehandhaafd uiteraard met de mogelijkheid tot aanpassing, gelet op de positie van de Rekenkamer en de huidige omstandigheden.

(10). Artikel 14 (Reglement van Orde van de Rekenkamer)

Gelet op de onafhankelijke positie van de Rekenkamer is het op zijn plaats dat de Rekenkamer haar eigen Reglement van Orde vaststelt. Het Reglement van Orde, die een regeling geeft onder meer met betrekking tot de interne organisatie van de Rekenkamer en haar werkwijze, wordt gepubliceerd in het Staatsblad van de Republiek Suriname.

(11). Artikelen 15 tot en met 18 (Toezicht, plaatsvervangend en besluitvorming)

Verhinderd of ontstentenis van de voorzitter of een lid van de Rekenkamer in artikel 16 ziet op het geval van niet aanwezig zijn of verhinderd zijn (meestal door onvoorziene factoren buiten de macht van de betrokkene, bijvoorbeeld ziekte). Artikel 17 geeft de voorschriften aan met betrekking tot de besluitvorming. Daarbij is van belang dat besluiten steeds met gewone meerderheid van stemmen genomen dienen te worden (artikel 17 lid 2). Gelet op het feit dat de Rekenkamer uit drie leden bestaat geeft artikel 17 dus de mogelijkheid dat besluiten door twee leden genomen kunnen worden, waarbij wel de voorzitter of diens plaatsvervanger betrokken moet zijn. Besluiten kunnen ingevolge artikel 17 slechts genomen worden bij aanwezigheid van de voorzitter of diens plaatsvervanger, een lid respectievelijk een plaatsvervangend lid en een plaatsvervangend lid. Het Reglement van Orde regelt de wijze van stemmen.

Het bepaalde in artikel 18 verbiedt de voorzitter, de ondervoorzitter, het lid, de plaatsvervangende leden, de secretaris en de adjunct-secretarissen, aanwezig te

zijn bij de beraadslaging en het nemen van beslissingen over enige zaak die hen, hun echtgenoten of hun nabestaanden tot in de vierde graad van bloedverwantschap of zwagerschap, betreffende. Het voorgaande beoogt te voorkomen dat bij de besluitvorming enige (schijn van) bevoordeling plaatsvindt.

(12). Artikelen 19 tot en met 23 (Rekenplichtigen)

Artikel 19 geeft aan wie de rekenplichtigen zijn voor de Rekenkamer. Het betreft in deze alle organen, instellingen en organisaties die gelden, geldswaarden of goederen aan de staat toebehorend, dan wel gelden in staatskas gedeponerd, onder zich hebben of daartoe zelfstandig het beheer voeren.

Dit zijn onder meer alle departementen van algemeen bestuur en andere overheidsorganisaties, de districtsbesturen, alle parastatale instellingen en -bedrijven, alsmede alle instellingen die subsidies of uitkeringen van de Staat verkrijgen. Alle relevante informatie die de Rekenkamer nodig heeft om deze taak te vervullen, mag de Rekenkamer gezien haar Grondwettelijke taken inzien, derhalve ook vertrouwelijke informatie. Hieronder vallen onder meer alle gegevens over de inkomsten en uitgaven van de departementen en financiële informatie van parastatale instellingen.

Daarbij zijn de rekenplichtigen verplicht afschriften en andere bescheiden van hun verantwoording die zij dienen af te leggen over hun geldelijk en materieel beheer aan de Rekenkamer te doen toekomen. De artikelen 20 en 21 regelen verder de te volgen procedure en de termijnen daarbij.

(13). Artikelen 23 tot en met 29. Rechtmatigheidsonderzoek

Een rechtmatigheidsonderzoek is bedoeld om te bepalen of met de financiën van de overheid volgens de regels is omgegaan (beheerd, geïnd en uitgegeven), en een beoordeling te doen van de financiële en niet financiële informatie opgenomen in de jaarverslagen/jaarrekeningen. In het algemeen worden de jaarrekeningen van het land onderzocht.

Het rechtmatigheidsonderzoek van de Rekenkamer is gericht op:

- a. het gevoerde financiële beheer;
- b. de financiële verantwoording;
- c. de rekening en saldibalans van Staat.

De goedkeuring houdt zoveel in als dat de Rekenkamer “redelijke zekerheid” heeft over het feit dat de uitgaven en ontvangsten voldoen aan de eisen van rechtmatigheid en volledigheid. Deze zekerheid krijgt de Rekenkamer door

onderzoek te doen naar het financiële beheer en de financiële verantwoording van departementen, staatsbedrijven en instellingen.

De Rekenkamer kan steeds wanneer zij dit nodig oordeelt, zelf haar taken uitoefenen tot in detail van het beheer en kan zij de omvang daarvan bepalen. Zij kan erop toezien, dat aan de opmerkingen van de Interne Controlediensten door de betreffende overheidsorganen de vereiste aandacht wordt geschonken, afhankelijk van de wijze waarop de interne controle wordt verricht.

Artikel 28 lid 1 onder c, en d.: Het in handen stellen van documenten aan de controle ambtenaren (gecertificeerde auditors) kan ook inhouden het voor korte tijd meenemen van documenten als het ter plaatse maken van kopieën niet mogelijk is. De Rekenkamer is Grondwettelijk belast met zowel toezicht en controle, waardoor o.a. deze bevoegdheid haar als in feite reeds toekomt. Duidelijkheidshalve worden bedoelde bevoegdheden uitdrukkelijk in de wet genoemd.

(14). Artikelen 30 tot en met 35. Doelmatigheidsonderzoek

Het doelmatigheidsonderzoek door de Rekenkamer heeft betrekking op de vraag of de middelen van de overheid zodanig zijn aangewend, dat zij het meeste rendement hebben opgeleverd, met andere woorden, of daarmee zoveel mogelijk van de beoogde beleidsdoelen zijn gerealiseerd. Een rechtmatige besteding is niet voldoende voor een gunstig oordeel van de Rekenkamer. De overheidsmiddelen dienen zo efficiënt en effectief mogelijk te worden geïnd en ingezet. Dit behoort eveneens tot de zorg van de politiek verantwoordelijke, waarop zij kunnen worden aangesproken.

De verslaggeving van de Rekenkamer aan De Nationale Assemblée, de Regering en de Staatsraad wordt voor 1 april uitgebracht (artikel 35). Het betreft het verslag ten aanzien van de werkzaamheden van de Rekenkamer in het voorafgaande jaar.

De verslagen van de Rekenkamer worden openbaar gemaakt door die te plaatsen op de website maar kunnen ook op andere wijze worden gedistribueerd.

(15). Artikelen 36 tot en met 40. Het Bureau van de Rekenkamer

De werkzaamheden van de Rekenkamer zijn thans zodanig uitgebreid en uitgegroeid tot dusdanige proporties dat een nieuwe opzet en inrichting van de organisatie van het ondersteunend college ten behoeve van de Rekenkamer noodzakelijk blijken te zijn. Tegelijkertijd dient benadrukt te worden dat de Rekenkamer, met betrekking tot de uitvoering van haar werkzaamheden,

noodzakelijk is dat zij een zelfstandige positie heeft met betrekking tot haar financiële behoeften. Daarbij zal de Rekenkamer comptabel een eigen begroting moeten hebben, deze opstellen, beheren, uitvoeren en verantwoorden. De huidige organisatie en inrichting van het ondersteunend college (secretaris) voldoet en beantwoordt niet meer aan de huidige constellatie. De inrichting van het ondersteunend college voor het werk van de Rekenkamer zal zodanig moeten zijn dat deze zowel administratief als professioneel in staat is om de door haar gestelde doelen te realiseren.

In het wetsvoorstel is uitgegaan van een structuur waarbij het ondersteunend college met de daarbij behorende ondersteunende eenheden en diensten, alsmede het daarbij behorende personeel worden ondergebracht in een Bureau van de Rekenkamer. Dit Bureau, dat onder leiding staat van een directie, zal met haar organisatie structuren en personeel verantwoordelijk zijn voor de administratieve-, juridische- en wetenschappelijke ondersteuning van de voorzitter en de leden van de Rekenkamer in verband met de uitoefening van haar controlewerkzaamheden.

Het Bureau heeft als algemene taak het bieden van administratieve, personele, professionele en wetenschappelijke ondersteuning aan de Rekenkamer. Het Bureau zal verantwoordelijk zijn voor de ondersteuning van de Rekenkamer voor zowel de administratieve werkzaamheden als de meer professionele en wetenschappelijke werkzaamheden. Die ondersteuning zal op uiterst professionele wijze moeten geschieden. De administratieve werkzaamheden kunnen heel ruim worden opgevat en vallen in feite alle werkzaamheden die niet van professionele of wetenschappelijke aard zijn. Het Bureau zal moeten zorgdragen voor de benodigde personeel, niet alleen in kwantiteit maar ook in kwalitatieve zin die beantwoordt aan de gestelde criteria om zodoende die optimale ondersteuning aan de Rekenkamer te kunnen bieden.

In artikel 36 lid 3 is de taakstelling van het Bureau van de Rekenkamer verder gespecificeerd. Het betreft in de eerste plaats het zorgdragen voor de opstelling en inrichting van de financiële begroting van de Rekenkamer, alsmede met het beheer en de financiële verantwoording daarvan (artikel 36 lid 3 onder a). Gelet op het feit dat de Rekenkamer een eigen begroting zal hebben, is in dit kader voor het Bureau een belangrijke taak weggelegd, niet alleen voor wat betreft de opstelling van de begroting, maar eveneens met betrekking tot het beheer ervan. Daarbij is eveneens de opstelling van een gedegen financiële verantwoording van de besteding van de financiële middelen (jaarverslag) door het Bureau overeenkomstig de Comptabiliteitswet van belang.

De specificering van de taken kan niet uitputtend worden gedaan vandaar dat in onderdeel j de mogelijkheid wordt opengelaten voor andere taken van het Bureau die van belang zijn in verband met een gedegen functioneren van het Bureau en daarmee een optimale ondersteuning van de Rekenkamer.

Ten aanzien van de rechtspositie van het personeel van het Bureau zijn de algemene regelen omtrent de rechtspositie van landsdienaren van toepassing op de directeur, onderdirecteur en de overige medewerkers van het Bureau. Daarbij is de Personeelwet en de overige regelingen met betrekking tot de rechtspositie van landsdienaren van toepassing. Het personeel blijft dus ambtenaar of arbeidscontractant in de zin van de Personeelwet.

Ten aanzien van de leiding van het Bureau wordt in artikel 37 uitgegaan van een directie bestaande uit een directeur en een onderdirecteur. Voorts is voorzien in een voorziening ingeval van belet of ontstentenis van de directeur. Deze wordt waargenomen door de onderdirecteur. Ingeval van belet of ontstentenis van de directie wordt het bestuur voorlopig waargenomen door een door de Rekenkamer aangewezen persoon. In dit geval wordt uitgegaan van de mogelijkheid dat de Rekenkamer een deskundig medewerker van het Bureau belast met de voorlopige waarneming.

(16). Artikelen 41 tot en met 45. Overige bepalingen.

Naast het Bureau kan de Rekenkamer zich bij het verrichten van haar werkzaamheden doen bijstaan door externe deskundigen. Het betreft in deze specifieke deskundigheid die niet voorzien kan worden door het Bureau.

Ten aanzien van de handhaving van het bepaalde in artikel 12, alsmede degene die niet voldoet aan de verplichting tot medewerking op grond van artikel 28, is gekozen voor de strafrechtelijke handhaving. Eveneens ten aanzien van de overtreding van artikel 42 die als overtreding wordt aangemerkt.

Gelet op het feit dat de Wet Rekenkamer Suriname (G.B. 1953 no. 26) in zijn geheel is herzien, is bedoelde wet bij de inwerkingtreding van deze wet ingetrokken.

Paramaribo, juni 2019,

J. Simons

O. Wangsabesari

J. Vreedzaam